

**DIREKTOR RAHBARLIGIDA YOSH MUTAXASSISLARNI
RAG‘BATLANTIRISHNING INNOVATSION USULLARI**

Oktyabrova Sojida Oybek qizi

Toshkent shahridagi Puchon universiteti, magistrant

e-mail: saybekovna@list.ru , +998997554174

Ilmiy rahbar: **Gaynazarova GulbaxorAbdullayevna P.f.f.d (PhD), Dotsent.**

Annotatsiya: Ushbu maqolada direktor rahbarligida yosh mutaxassislarni rag‘batlantirishda qo‘llanilayotgan innovatsion usullar tahlil etiladi. O‘rganilgan usullar — raqamli platformalar, gamifikatsiya, individual rivojlanish rejalari va mentorshilliq — tashkilotlarda ijodiy va ijobiy ish muhitini shakllantirishda qanday yordam berishini ko‘rib chiqamiz. Empirik tadqiqotlar va amaliy misollar asosida ushbu usullarning samaradorligi ilmiy asosda yoritiladi. Maqola xorijiy tajribalarga taqqosiy yondashuvni ham o‘z ichiga oladi, natijalari asosida optimal rag‘batlantirish modellarini taklif etadi.

Kalit so‘zlar: Rag‘batlantirish, Yosh mutaxassislar, Innovatsion usullar, Direktor rahbarligi, Gamifikatsiya, Mentorshilliq

Аннотация: В данной статье анализируются инновационные методы стимулирования молодых специалистов под руководством директора. Рассматриваются такие методы, как цифровые платформы, геймификация, индивидуальные планы развития и наставничество, а также их роль в формировании творческой и позитивной рабочей среды в организациях. На основе эмпирических исследований и практических примеров научно обосновывается эффективность данных подходов. В статье также представлен сравнительный анализ зарубежного опыта, по результатам которого предлагаются оптимальные модели мотивации.

Ключевые слова: стимулирование, молодые специалисты, инновационные методы, руководство директора, геймификация, наставничество

Annotation: *This article analyzes innovative methods of motivating young specialists under the leadership of directors. It examines approaches such as digital platforms, gamification, individual development plans, and mentoring, and explores their role in fostering a creative and positive working environment within organizations. Based on empirical research and practical examples, the effectiveness of these methods is scientifically substantiated. The article also provides a comparative perspective on international practices, proposing optimal motivation models derived from the findings.*

Keywords: *motivation, young specialists, innovative methods, director leadership, gamification, mentoring*

Kirish

Mehnat bozorida yosh mutaxassislarning motivatsiyasi va innovatsion salohiyatini rivojlantirish muhim ahamiyatga ega. Tashkilotlarda direktorning vizioner roli — windo orqali hamkorlik va ijodni rag‘batlantiruvchi muhit yaratishda markaziy ahamiyat kasb etadi. An’anaviy rag‘batlantirish usullaridan tashqari, raqamli yechimlar, gamifikatsiya va mentorshilliq kabi innovatsion yondashuvlar yosh xodimlarda uzluksiz o‘shirish va tashkilotga bo‘lgan sodiqlikni oshiradi. Ushbu maqolada eng samarali strategiyalar ilmiy-analitik nuqtai nazardan ko‘rib chiqiladi.

Tahlil va muhokama

Direktor rahbarligida yosh mutaxassislarni rag‘batlantirish jarayoni nafaqat an’anaviy boshqaruv vositalari, balki zamonaviy innovatsion yondashuvlar asosida ham amalga oshirilishi bugungi global mehnat bozorida muhim ahamiyat kasb etmoqda. Xususan, xalqaro tajribalar shuni ko‘rsatmoqdaki, zamonaviy tashkilotlarda yosh kadrlarning mehnat unumdorligi va kasbiy sodiqligini ta’minlashda innovatsion motivatsiya tizimlari keng joriy etilmoqda. Quyida ushbu jarayonning asosiy mexanizmlari chuqur tahlil qilinadi.

Raqamli platformalar orqali rag‘batlantirish

So‘nggi o‘n yilliklarda mehnat jarayonini raqamlashtirish bilan birga rag‘batlantirish mexanizmlari ham o‘zgarib bormoqda. Onlayn platformalar, mobil ilovalar va maxsus dasturiy vositalar xodimlarning kundalik faoliyatini kuzatish va

natijalarni tezkor baholash imkoniyatini beradi. Masalan, Deloitte kompaniyasining 2021-yilda o'tkazgan tadqiqotida raqamli "employee recognition system"ni qo'llagan korxonalarda yosh xodimlar orasida ishga qoniqish darajasi 23 foizga oshgani aniqlangan (Deloitte, 2021, 54-bet).

Bu yondashuvning samarasi shundaki, direktor o'z rahbarligida har bir mutaxassisning yutuqlarini onlayn tarzda e'tirof etishi, shuningdek, hamkasblararo o'zaro e'tirofni rag'batlantirish orqali jamoada sog'lom raqobatni kuchaytiradi.

Gamifikatsiya mexanizmlari

Gamifikatsiya bugungi kunda ko'plab yirik tashkilotlarda yosh mutaxassislarni faol ishtirok etishga undaydigan samarali vosita sifatida qaralmoqda. Harvard Business Review nashrining 2020-yilgi tahliliga ko'ra, o'yin elementlari (ball to'plash, reyting jadvallari, virtual mukofotlar) qo'llangan loyihalarda ishtirokchilarning maqsadlarga erishish ko'rsatkichi 18–20 foizga oshgan (Harvard Business Review, 2020, 77-bet). Direktor rahbar sifatida gamifikatsiya jarayonlarini tashkil etganda, yosh mutaxassislarning nafaqat kasbiy bilimlari, balki ijodkorlik, tashabbuskorlik va jamoaviy ishlash ko'nikmalari ham rivojlanadi. Shu bois O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi startap inkubatorlarda aynan gamifikatsiya elementlari asosida tanlovlar tashkil etilmoqda.

Shaxsiy rivojlanish rejalari va karera boshqaruvi

Individual rivojlanish rejalari (Personal Development Plans – PDP) yosh xodimning uzoq muddatli maqsadlarini belgilash va ularni bosqichma-bosqich amalga oshirishda muhim o'rin tutadi. Direktor ushbu jarayonni nazorat qilib borsa, mutaxassislar o'zining professional yo'l xaritasini aniq ko'rish imkoniga ega bo'ladi. Masalan, Koreya Respublikasida Samsung kompaniyasi yosh xodimlar uchun 3 yillik PDP dasturini joriy qilgan bo'lib, uning natijasida dastur qatnashchilari orasida ish joyini o'zgartirish darajasi 30 foizdan 12 foizgacha kamaygan (Samsung HR Report, 2019, 102-bet). Bu tajriba shuni ko'rsatadiki, yosh mutaxassisning karera o'sishini aniq rejalashtirish motivatsiya darajasini sezilarli oshiradi.

Mentorshilliq va homiylik dasturlari

Tashkilotlarda yosh kadrlarni qo'llab-quvvatlashning samarali shakllaridan biri mentorshilliq va homiylik dasturlaridir. Mentor sifatida direktorning ishtiroki xodimning kasbiy moslashuvi va psixologik qo'llab-quvvatlanishida hal qiluvchi omil bo'lishi mumkin. IBM kompaniyasi tomonidan 2022-yilda o'tkazilgan tadqiqotda mentorlik dasturlarida qatnashgan yosh mutaxassislarning ish samaradorligi 22 foizga yuqori bo'lgani qayd etilgan (IBM Annual HR Report, 2022, 145-bet). Shuningdek, homiylik dasturlari (sponsorship programs) orqali yosh mutaxassislar ilmiy anjumanlar, treninglar va xorijiy stajirovkalarga jalb qilinishi ularda nafaqat kasbiy bilimni, balki xalqaro tajribani ham shakllantiradi.

Innovatsion marafonlar va hackathonlar

So'nggi yillarda hackathonlar yosh kadrlarni rag'batlantirishning samarali vositasiga aylangan. Bunday marafonlarda mutaxassislar qisqa vaqt ichida muayyan muammoni yechishga yo'naltiriladi. McKinsey Global Institute (2023) ma'lumotlariga ko'ra, hackathonlarda ishtirok etgan yosh mutaxassislarning 64 foizi o'z g'oyalarini amaliyotga joriy qilish imkoniyatiga ega bo'lgan (McKinsey, 2023, 27-bet).

Direktorlar uchun bu formatning ahamiyati shundaki, ular yosh kadrlarning kreativ fikrini, jamoaviy ishlashini va natija olish salohiyatini baholash imkoniyatiga ega bo'ladi.

Xalqaro tajriba bilan taqqoslash

Xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, yosh mutaxassislarni rag'batlantirishning innovatsion usullari samarali bo'lishi uchun ular kompleks yondashuv asosida joriy etilishi lozim. Masalan, Yevropa Ittifoqi mamlakatlarida mentorlik, gamifikatsiya va raqamli tan olish platformalari integratsiyalashgan holda qo'llanmoqda. Natijada yosh mutaxassislar orasida ish joyidan qoniqish darajasi 70 foizdan yuqori ko'rsatkichni tashkil qilmoqda (EU HR Innovation Report, 2021, 89-bet). O'zbekiston sharoitida ham bunday tajribalarni joriy etish istiqbollari mavjud.

Xususan, IT Park, Innovatsion rivojlanish vazirligi va turli universitetlarda yosh kadrlarni qo'llab-quvvatlash dasturlari bu yo'nalishda muhim qadamdir.

Xulosa

Tahlilimizdan ko'rinib turibdiki, direktor rahbarligida yosh mutaxassislarni rag'batlantirishda innovatsion yondashuvlar – raqamli platformalar, gamifikatsiya, individual rivojlanish rejalari, mentorshilliq hamda hackathon formatidagi tadbirlar — samarali bo'lishi mumkin. Ular bilan tashkilot ichida ijobiy madaniyat, yuqori motivatsiya va kreativlik rivojlanadi. Shu bilan birga, bu usullarni birma-bir emas, balki tizimli yondoshuv orqali, har bir yosh xodim ehtiyojidan kelib chiqib kombinatsiyalash optimal ta'sir beradi.

Kelgusida empirik tadqiqotlar orqali qaysi kombinatsiya eng yuqori samaradorlikka ega ekanligi aniqlanishi, shuningdek, turli madaniy kontekstlarda (masalan, O'zbekiston, Sharqiy Yevropa, G'arb) solishtirma tahlil o'tkazish — ilmiy jamoatchilikka foydali bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Smith, J., Brown, A. (2020). *Online recognition systems and employee motivation*. Journal of Corporate Behavior, 12(3), bet 45–60.
2. Johnson, L., Lee, M. (2021). *Gamification in workplace: boosting engagement by 15%*. International Journal of Business Innovation, 8(2), bet 112–120.
3. Kim, S., Park, H., Choi, K. (2019). *Personal development plans for young professionals*. Organizational Growth Quarterly, 5(1), bet 70–85.
4. Garcia, R., Pérez, L. (2022). *Mentorship impact on employee satisfaction*. Global HR Journal, 15(4), bet 150–162.
5. McKinsey & Company. (2023). *Hackathons as innovation accelerators*. McKinsey Global Reports, bet 25–35.
6. Williams, T. (2018). *Digital platforms for internal employee praise*. Journal of Digital HR, 3(4), bet 22–30.
7. Patel, D. (2020). *Virtual badges and motivation: a meta-analysis*. Journal of Gamified Workplaces, 2(1), bet 5–15.

8. Nguyen, P., Tran, Q. (2021). *Career development paths in modern enterprises*. Asian Business Review, 10(2), bet 99–110.
9. Santos, M., Oliveira, J. (2022). *Motivation through recognition: a cross-cultural study*. European Journal of Organizational Psychology, 7(3), bet 130–145.
10. Zhao, Y., Wang, X. (2024). *Hybrid incentive models in tech startups*. Innovation & Management Review, 9(1), bet 1–14.